

Deteljnin modrin – prezrt biser savskih prodov

Mestna občina
Ljubljana

Mestna občina Ljubljana
Odbor za varstvo okolja
22.6.2016

DPOMS – Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije

- Namen društva je proučevanje dnevnih in nočnih metuljev Slovenije ter skrb za njihovo ohranjanje

Projekt: Deteljin modrin-biser savskih prodov 2013 - 2016

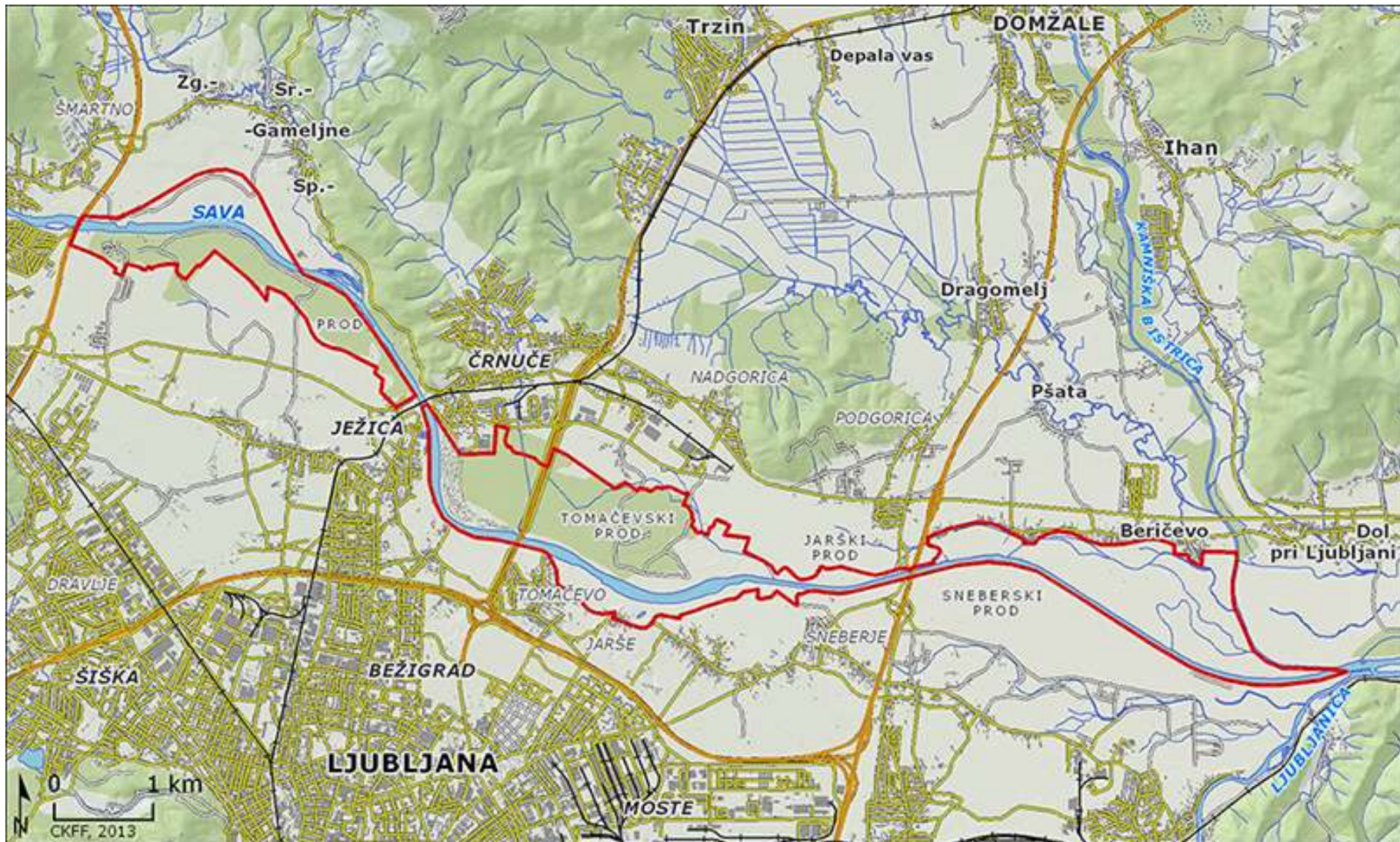

- **Evidentiranje prisotnosti deteljinega modrina**
- **Kartiranje (prisotnost in številčnost) rastlin turške detelje**
- **Popis invazivnih rastlinskih vrst**
- **Delovne akcije odstranjevanja zlate rozge (Solidago ssp.)**
- **Predavanja in seznani tev prebivalcev Mestne občine Ljubljana z omenjeno problematiko**

Savski prodi - opis območja

- del Ljubljanskega polja, **SV od Ljubljane**
- **prodnate police** Tomačevskega, Jarškega in Sneberskega proda, **med Tacnom in izlivom reke Ljubljanice v Savo**
- kamninsko sestavo predstavljajo **nanosi reke Save, to sta predvsem prod in grušč**
- prsti ob reki Savi so mlade in nerazvite, zato je rastje bolj specifično, vezano na bolj sušne razmere
- **gozdne združbe**, prevladujeta **hrast in gaber**, na nekaterih delih **črni bor** (pogozdovanje)

Savski prodi

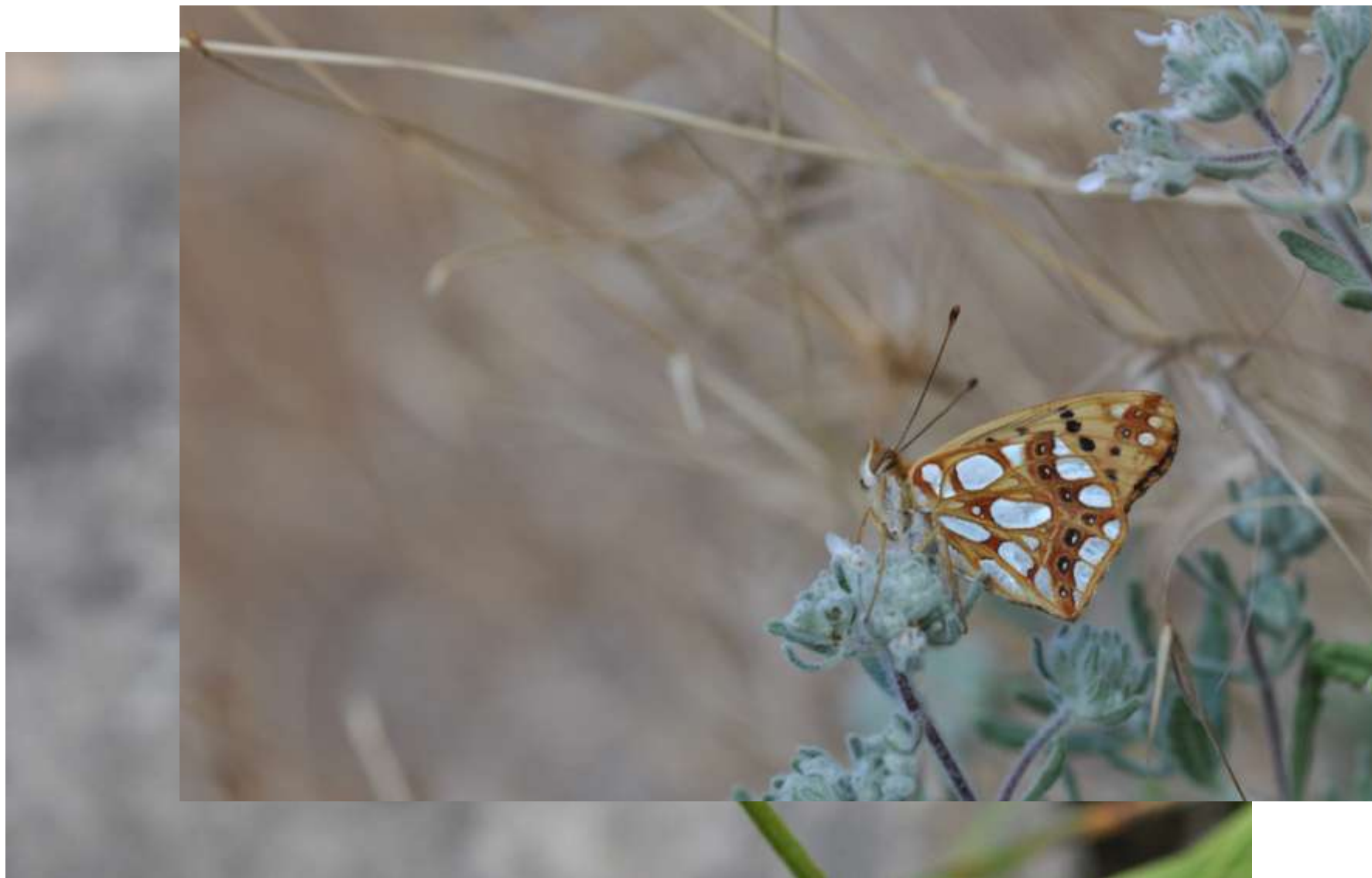
Savski prodi - opis območja

- Na prodiščih ob reki Savi je prisoten **mozaik travnikov in gozda**
- **Suhe travniške površine predstavljajo le še manjše dele**, kjer raste tudi **turška detelja** (*Onobrychis* sp.), hranilna rastlina deteljinega modrina
- Kljub bližini glavnega mesta in ostalih urbanih površin, je **narava tega območja še vedno izjemno pestra**. Vendar pa travniške površine na tem območju ogroža **zaraščanje**, tudi s tujerodnimi invazivnimi vrstami

Savski prodi – število opaženih vrst metuljev = 71

Savski prodi – število opaženih vrst metuljev

Naravovarstveni problem območja:

- Intenzivno kmetijstvo: njivske površine, intenzivni travniki
- zaraščanje z lesnimi vrstami in invazivnimi tujerodnimi vrstami rastlin
- odlagališča smeti
- neprimerna raba tal (vrtički, dirkalne steze za motorje)

Turška detelja (*Onobrychis* spp.)

Turška detelja (*Onobrychis* spp.)

- 5 vrst znotraj rodu turška detelja
- Enoletnica in trajnice
- Na savskih prodirih se pojavlja na prodiščih z malo humusne plasti v predelih z nizko vegetacijo

Turška detelja (*Onobrychis* ssp.)

Deteljnin modrin -

Polyommatus thersites (Cantener, 1835)

Deteljin modrin (*Polyommatus thersites*)

Deteljnin modrin

- Na spodnji strani kril pri obeh spolih najdemo **značilno obarvanost in razporeditev pik modrinov**
- Zelo podoben mu je navadni modrin (*Polyommatus icarus*). Vrsti se ločita po dveh pikah na bazi sprednjega para kril. Navadni modrin ima na bazi sprednjih kril dve črni piki, medtem ko pri deteljinem modrinu ti dve piki manjkata

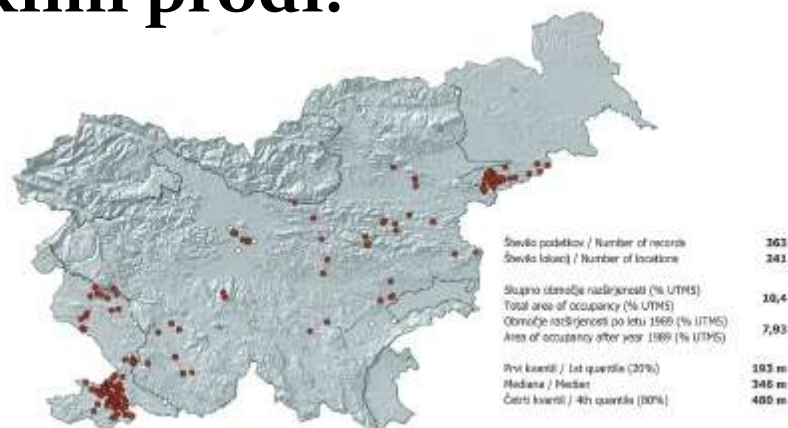

Deteljin modrin

- Metulje lahko opazujemo od začetka maja do konca avgusta (septembra) v dveh (treh) generacijah.
- Po parjenju samice odložijo jajčeca na različne vrste turških detelj (*Onobrychis* spp.), ki so hranilne rastline njihovih gosenic. Zimo preživijo gosenice, ki so mirmekofilne– redno jih obiskujejo in varujejo različne vrste mravelj.
- Spomladi se zabubijo in iz bube se v začetku maja izležejo prvi metulji

Deteljin modrin - razširjenost

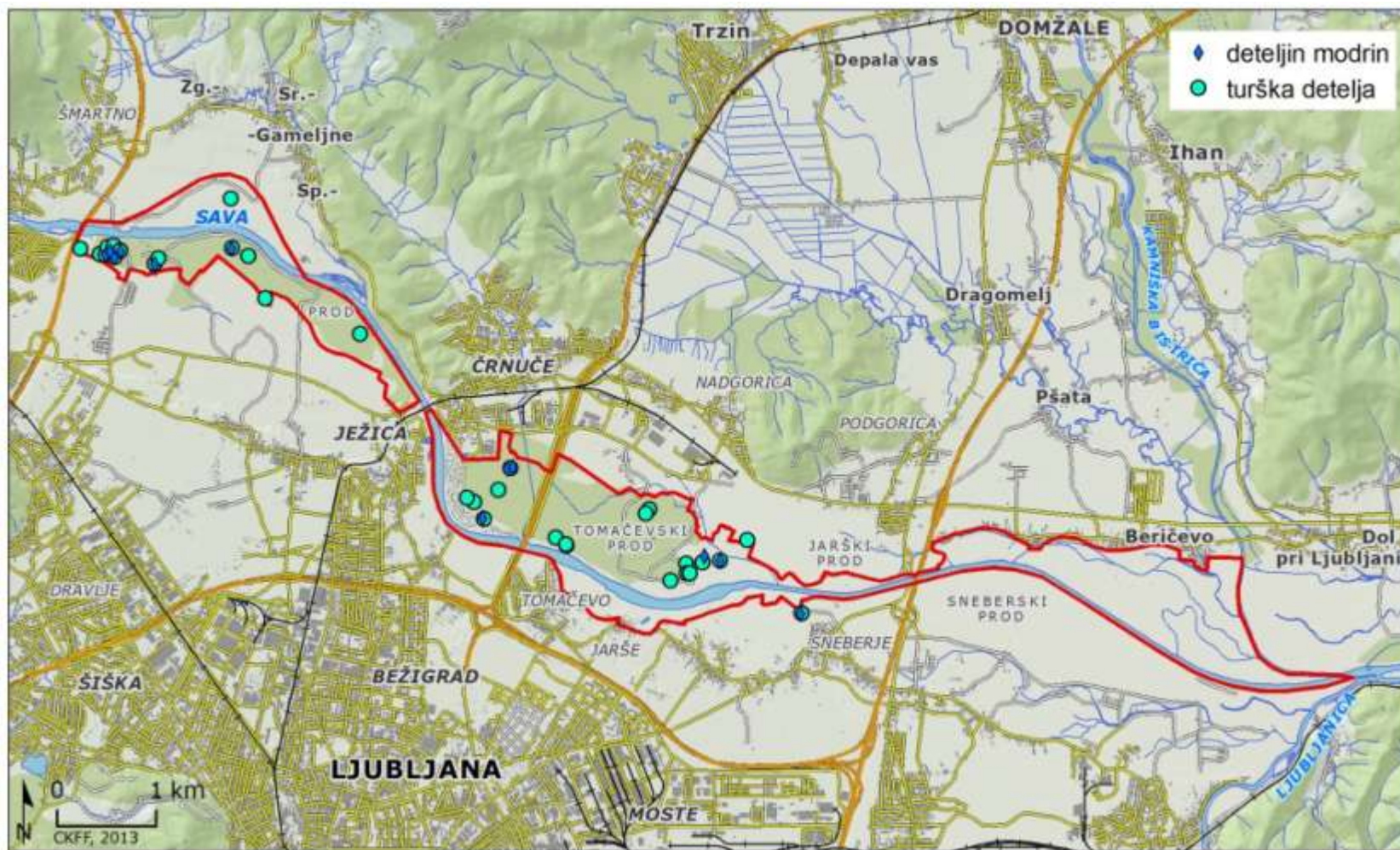
- Deteljin modrin je razširjen od Maroka, JZ Evrope, Francije, juga Nemčije in Italije do Turčije.
- V Sloveniji dve glavni območji razširjenosti: Haloze in Kraški rob. **V osrednjem delu države so njegovo zadnje pribežališče suhi travniki na prodiščih reke Save med Tacnom in Jarškimi prodi.**

Varstveni status

- **prizadeta vrsta (E)** – Rdeči seznam metuljev Slovenije:
- **Ogroža** jo predvsem **opuščanje rabe na prodnatih suhih traviščih**.
- V Sloveniji je vrsta tudi **zavarovana** in uvrščena na prilogo 2 Uredbe o zavarovanih prostoživečih vrstah, kar pomeni, da je **potrebno varovati habitate te vrste**

Rezultati popisov prisotnosti deteljinega modrina in turške detelje na savskih prodih

Ukrepi, potrebni za izboljšanje stanja

- Preprečevanje zaraščanja z lesnimi vrstami in ohranjanje suhih travnikov na prodiščih (primerna raba travišč)
- Preprečevanje zaraščanja z invazivnimi tujerodnimi vrstami rastlin (zlata rozga, ...) in njihovo redno odstranjevanje
- Učinkovita prepoved odlaganja odpadkov

Ukrepi, potrebni za izboljšanje stanja

Ukrepi, potrebni za izboljšanje stanja

Projekt v 2016: Detelj in modrin-prezrt biser savskih prodov 4.0

- **Nadaljevanje popisov** metulja in turške detelje
- Transektni monitoring dnevnih metuljev
- **Obveščanje javnosti** o pomenu savskih prodov
- **Odstranjevanje invazivne zlate rozge** s strojno košnjo 2x letno
- **Sejanje turške detelje** in izboljšanje življenjskega prostora deteljinemu modrinu
- Predstavitev **info tabel medijem** o pomenu travišč na savskih prodih
- Sodelovanje v okviru aktivnosti Zelena prestolnica Evrope

Zaključek:

- **savski prodi so naravovarstveno pomembno območje (tudi Natura 2000)**
- **potrjenih 71 vrst dnevnih metuljev, med njimi deteljin modrin**
- **dejavniki, ki ogrožajo življenski prostor deteljinega modrina: zaraščanje, intenzivno kmetijstvo, invazivke**
- **savski prodi – zelena oaza naravnega okolja – možnost ureditve rekreacijskih poti, potencial za turizem**

Hvala za pozornost!

Projekt Deteljin modrin-prezrt biser savskih prodov financira Mestna občina Ljubljana

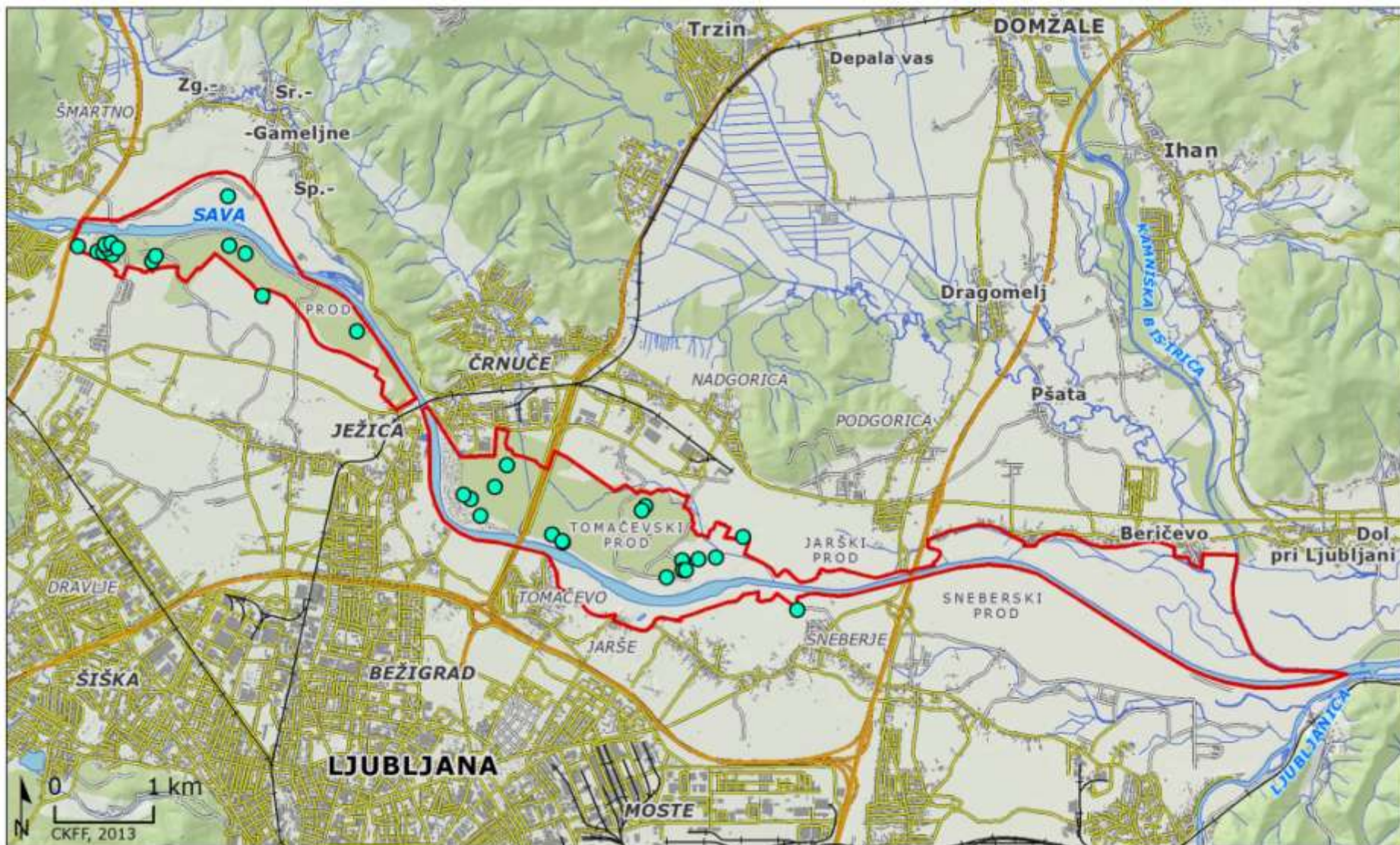
Mestna občina
Ljubljana

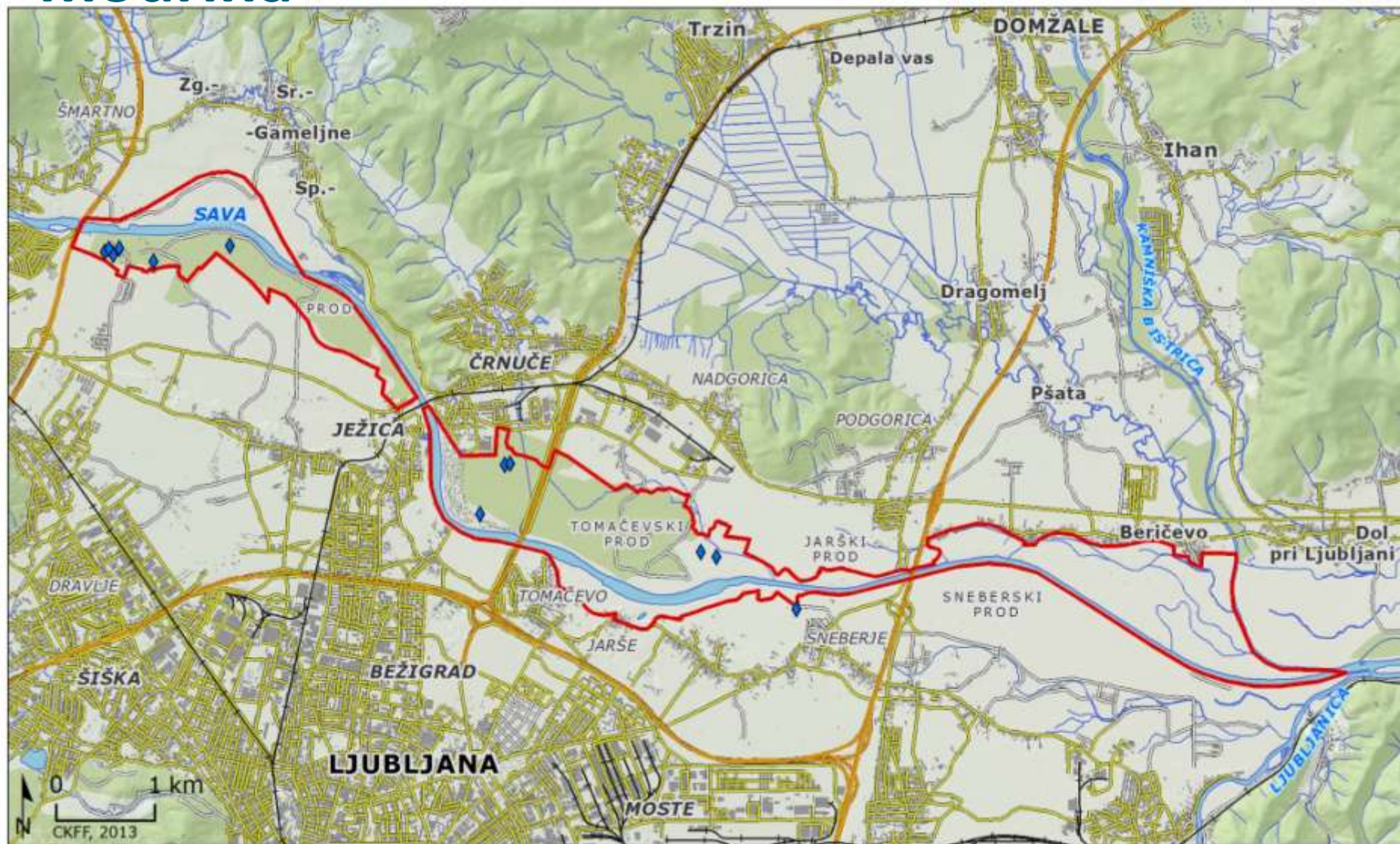

Rezultati popisov prisotnosti turške detelje na savskih prodih

Rezultati popisov prisotnosti deteljinega modrina

Ukrepi, potrebni za izboljšanje stanja

